సంస్కరణల పేరిట కార్మిక హక్కుల అణచివేత

ప్రపంచంలో అతిపెద్ద ప్రజాస్వామిక దేశమని మన దేశాన్ని గూర్చి గొప్పగా చెబుతూవుంటారు. ప్రజాస్వామ్యమంటే ప్రజల కోసమే పాలన సాగవలసి వుంటుంది. అయితే దేశంలో అత్యధికులుగా వుండి, దేశంలో సంపదల సృష్టికి మూలమైన కార్మికుల పట్ల, శ్రామిక ప్రజానీకం పట్ల మనదేశ 'ప్రజాస్వామ్య' వ్యవస్థను నడుపుతున్న పాలకులు, పాలకవర్గాలు మాత్రం ఉద్దేశపూర్వకంగా నిర్లక్ష్యం వహిస్తున్నారు. ఏమాత్రం ప్రాధాన్యత లేని వారిగా వారిని విస్మరిస్తున్నారు.

ప్రత్యేకించి, సామ్రాజ్యవాద ప్రపంచీకరణ యొక్క నయా ఉదారవాద ఆర్థిక విధానాల అమలుతో, మన దేశ పాలకులు, పాలకవర్గాలు, కార్మికులను రెండవ తరగతి పౌరులుగా పరిగణిస్తూ, కార్మికవర్గం పట్ల పూర్తి నిర్లక్ష్యం వహించే విధానాల అమలును వేగవంతం చేశారు. కార్మికులు తమ దుర్భర జీవన పరిస్థితుల గురించి ఎన్ని విజ్ఞప్తులు చేసినా, వానికి చెవొగ్గే దానికి సైతం పాలకులు సిద్ధం కావడం లేదు. పైగా, కార్మికుల స్థితిగతులను మెరుగుపరిచే బదులుగా రాజ్యాంగం ప్రకారం చట్టబద్ధంగా వారికి సంక్రమించిన హక్కులు, సౌకర్యాలను సైతం పాలకులు, పాలక వర్గాలు కాలరాచివేస్తున్నారు. అయితే, ఆశ్చర్యకరంగా కార్మికవర్గంపై ఎక్కుపెట్టిన ఈ దాడులనే పాలకులు 'కార్మిక సంస్కరణలు' పేరుతో పిలుస్తూ మరింత దూకుడుగా ఎలాంటి భీతీ లేకుండా కొనసాగిస్తున్నారు.

వాస్తవానికి మనదేశంలోని మొత్తం శ్రామిక వర్గంలో కేవలం 7 శాతంగా వున్న సంఘటిత రంగంలోని కార్మికులకు మాత్రమే రాజ్యాంగం ప్రకారం హక్కులు, సౌకర్యాలు గానీ, చట్టపరమైన ఉద్యోగభద్రతగానీ కల్పించబడుతుందని చెబు తున్నారు. కాగా వ్యవసాయరంగంతో సహా మిగిలిన 93 శాతంగా వున్న అసంఘటిత, అనియత రంగాల్లో వున్న కార్మిక, శ్రామిక జన సమూహానికి ఉద్యోగ భద్రత, హక్కుల పరిరక్షణ, సౌకర్యాల కల్పనలనే వాటిని చట్టబద్ధంగానే నిరాకరిస్తున్నారు.

అనియత, అసంఘటిత రంగాల్లో పనిచేస్తున్న ఈ 93 శాతం కార్మికులు, శ్రామికులందరికీకూడా చట్టపరమైన రక్షణ, సామాజిక భద్రతలను కల్పించటానికి బదులుగా, మన దేశపాలకులు, పాలక వర్గాలు-సంఘటిత రంగంలో పనిచేస్తున్న ఆ కొద్దిపాటి సంఖ్యలోనున్న ఉద్యోగులు, కార్మికులకు ఏదో మేరకు అందుబాటులోనున్న చట్టబద్ధ హక్కులు, సౌకర్యాలను సైతం ఎగ వేసేందుకు దూకుడుగా ముందుకు సాగుతున్నారు.

ఈ కార్మిక వ్యతిరేక విధానాలన్నీ సంస్కరణలన్నీ సామ్రాజ్యవాద ప్రపంచీకరణ యొక్క పనిముట్లు అయిన ప్రపంచబ్యాంకు, అంతర్జాతీయ ద్రవ్యనిధి సంస్థల నిర్దేశాల కనుగుణంగానే జరుగు తున్నాయనే దానిలో దాపరికమేమీ లేదు.

మనదేశంలో నయా ఉదారవాద ఆర్థిక విధానాలను యుపిఏ పాలకులు ప్రారంభించి, కార్మిక చట్టాలను విడతలవారీగా సవరించే పేరున శ్రామిక వ్యతిరేక 'కార్మిక సంస్కరణ'లను అమలు చేస్తూ వచ్చారు. కాగా, వారి స్థానంలో అధికారానికి వచ్చిన ఎన్‌డిఏ పాలకులు ఆ నయా ఉదారవాద ఆర్థిక విధానాలనే, ఆ కార్మిక సంస్కరణలనే మరింత దూకుడుగా, మొరటుగా అమలు చేస్తున్నారు. ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించే పేరిట, ఎక్కువెక్కువగా ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించే పేరిట కార్మికుల న్యాయమైన ఆకాంక్షలను, మెరుగైన జీవితం గురించిన వారి కోర్కెలను, మెరుగైన పని పరిస్థితులను పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేస్తూ మనదేశంలో అమలులోవున్న 44 రకాల కార్మిక చట్టాలను నాలుగు నూతన కార్మిక చట్టాలుగా కుదించేందుకు ఎన్‌డిఏ పాలకులు పూనుకున్నారు. బిజెపి పాలిత రాష్ట్రాలైన రాజస్థాన్, ఝార్ఖండ్, మహారాష్ట్రలలో కార్మికుల చట్టబద్ధ హక్కులన్నింటినీ పూర్తిగా కాలరాచివేసే విధంగా చట్టాలను ఇప్పటికే సవరణలు చేశారు.

2018 ఏప్రిల్‌లో ప్రపంచబ్యాంకు విడుదల చేసిన ఓ పుస్తకంలో ఇలా పేర్కొంది. పెట్టుబడిదారుల కోర్కెలు, వెసులుబాటుల కనుగుణంగా కార్మికులు పనిచేయటానికి ప్రస్తుతం ఉనికిలో వున్న కార్మిక చట్టాలు అవరోధంగా వున్నాయి కనుక, ఆ చట్టాలన్నింటినీ రద్దు చేయవలసిందిగా అనేక అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు ప్రపంచబ్యాంకు సలహా యిచ్చింది. ప్రస్తుత నూతన సాంకేతికత, పరిజ్ఞానపు ఫలాలన్నీ పెట్టుబడిదారులకు పూర్తిగా కార్యరూపం దాల్చాలంటే ప్రస్తుత కార్మిక చట్టాలను రద్దు చేయాలన్నమాట. ఇతర అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు భారతదేశాన్ని ఈ అంశంలో నమూనాగా తీసుకోవాలని, 'సంస్కరణ'లను అమలుచేయడంలో మనదేశ అనుభవాలను ఉపయోగించుకోవాలని ప్రపంచబ్యాంకు వారికి సలహా ఇస్తోంది. శాశ్వత లేదా స్థిర మరియు రెగ్యులర్ ఉద్యోగుల స్థానంలో 'నియమిత కాల ఉద్యోగాల'(ఎఫ్‌టిఇ) విధానాలను అమలు చేయాలని కూడా ప్రపంచబ్యాంకు సిఫార్సు చేస్తోంది. అలాగే, సామాజిక భద్రతా విధానాలు, కార్యక్రమాల స్థానంలో సామాజిక బీమా కార్యక్రమాలను అమలు చేయాల్సిందిగా ప్రపంచ బ్యాంకు సలహా ఇస్తోంది. ఇంకా, వివిధ దేశాల ప్రభుత్వాలు ఇప్పటికి ఇంకా అమలు చేస్తున్న కనీస వేతనాన్ని నిర్ణయించి నిర్ధారించే విధానాల స్థానంలో సార్వత్రిక కనీస వేతన వ్యవస్థను - యుబిఐ (సార్వత్రిక మూల ఆదాయం)ను అమలు చేయాలని కూడా ప్రపంచబ్యాంకు సిఫార్సు చేస్తోంది. వీటన్నింటినీ సామాజిక భద్రతా పథకాలకు కాక, సామాజిక బీమా పథకాలకు అనుసంధానం చేయాలని చెప్తోంది.

మోడీ నాయకత్వంలోని ఎన్‌డిఏ ప్రభుత్వం 44 కార్మిక చట్టాలను క్రోడీకరించి 4 కార్మిక చట్టాలుగా రూపొందిచటానికి సన్నాహాలు చేస్తోందని మనకు తెలుసు. అవి 1. పారిశ్రామిక సంబంధాల కార్మిక చట్టం, 2. వృత్తిపరమైన భద్రతా చట్టం,

3. వేతన చట్టం, 4. సామాజిక భద్రతా చట్టం. ఈ నాలుగు తరహా చట్టాలకు సంబంధించిన ముసాయిదాలు తుదిరూపం తీసుకొని కేంద్రమంత్రి మండలి ఆమోదం పొందటం కూడా జరిగింది. నియమిత కాల ఉద్యోగ ఒప్పందం బిల్లు కూడా మంత్రిమండలి ఆమోదం పొంది చట్టరూపం తీసుకోవటానికి సిద్ధంగా వుంది. మనదేశంలో శ్రామిక ప్రజానీకంలో అత్యధిక సంఖ్యాకులుగా వున్న అసంఘటిత, అనియత రంగాలలోని కార్మికులకు సామాజిక భద్రతా పథకాల పేరున వివిధ రకాల బీమా పథకాలను ప్రకటించి, ప్రారంభించారు. కార్మికులు తమ కొద్దిపాటి వేతనాలనుండే ప్రీమియం పేరుతో ఈ పథకాలకు చెల్లించాలి. ఈ విధంగా కార్మికుల నుండి పోగుపడిన పెద్ద మొత్తాలతో నిధులను నిర్వహించే కేంద్ర ప్రభుత్వం జూద తరహాలోని షేర్ మార్కెట్‌లో ఈ నిధులను పెట్టుబడిగా పెడుతోంది.

ట్రేడ్ యూనియన్ చట్టం, పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం మరియు స్థిరమైన ఆదేశాల చట్టం అనే మూడింటి కలయికతో రూపొందించిన పారిశ్రామిక సంబంధాల బిల్లు, కార్మికులు సంఘటిత మవడానికి, యాజమాన్యంతో సంయుక్తంగా బేరసారాలాడేందుకు, సమ్మె కట్టడానికి, యాజమాన్యాల కక్ష సాధింపుల నుండి తమను తాము రక్షించుకునేందుకు, తమతమ రాజకీయ, ట్రేడ్ యూనియన్‌ల పట్ల విశ్వాసాల్ని కలిగి వుండేందుకు వుండే కనీసపాటి అవకాశాలను లేకుండా చేస్తోంది. కార్మిక యూనియన్ల ఏర్పాటు ప్రక్రియను మరింత సంక్లిష్టం చేయడంతోపాటు, ఏ కారణంతోనైనా సమ్మె నిర్వహించటాన్ని దాదాపు అసాధ్యం చేసేవిధంగా ఈ బిల్లు రూపొందించ బడింది. 'సమ్మె' అనే మాటెత్తటమే తీవ్రమైన నేరంగా పరిగణించి కఠిన శిక్షలకు గురిచేయబడతారన్నమాట!

ఈ ముసాయిదాబిల్లు నామమాత్రంగానైనా కార్మికులకు సామాజిక భద్రత కల్పించే బాధ్యత నుండి ప్రభుత్వాన్ని తప్పించి బీమా విభాగంలోకి ప్రత్యేకించి సూపర్ లాభాపేక్షతో వున్న ప్రైవేటు బీమా కంపెనీల కప్పగించింది. మరోవైపున రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కార్మికుల సంక్షేమం కోసం వసూలు చేసిన సెస్ నిధులన్నింటినీ భవన నిర్మాణ కార్మికుల సంక్షేమ సెస్సు వంటి వాటినన్నింటినీ, ఈ బిల్లు కేంద్రీకృతం చేసి వాటిని కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్వహణ బాధ్యత కప్పగించింది. సంబంధిత సామాజిక సంక్షేమ బీమాలకోసం కార్మికులతోపాటు పరిశ్రమ యజమానులు లేదా ప్రభుత్వాలు తమ భాగపు విరాళాన్ని ఖచ్చితంగా చెల్లించాలనే షరతును ఈ బిల్లు ఎత్తివేసింది.

పశ్చిమ దేశాలలో కార్మికుడు పని కోల్పోతే, యాజమాన్యాలు అతనికి నష్టపరిహారం చెల్లిస్తాయి. ప్రస్తుతం కేంద్రం రూపొందించిన ఈ బిల్లులో అలాంటి ఏర్పాటుకు చోటే లేదు.

కార్మికుల వృత్తిపరమైన భద్రత, ఆరోగ్యం, పని పరిస్థితుల గురించి రూపొందించిన ముసాయిదా బిల్లు యాజమాన్యపు విధులను ప్రత్యేకించి పేర్కొంది. ఉద్యోగులు లేదా కార్మికులు తమ పనిప్రదేశాలలో ప్రమాదకర పరిస్థితుల నెదుర్కోకుండా హామీ ఇవ్వటంతో పాటు నిర్దిష్ట కాల పరిమితుల్లో వైద్య పరీక్షలు నిర్వహించే ఏర్పాట్లు చేయాలని, అలాగే సాధ్యమైనంత వరకు కార్మికుల, ఉద్యోగుల ఆరోగ్యాలకు నష్టం కలిగించని క్షేమకరమైన, హేతుబద్ధమైన, ఆచరణయోగ్యమైన పని పరిస్థితులను, వాతావరణాన్ని కల్పించాలని ఈ ముసాయిదా బిల్లు పేర్కొంది. భద్రతా కమిటీలను ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ఈ బిల్లు కంపెనీ యాజమాన్యాలను నిర్దేశించింది. దేశీయ స్థాయిలో వృత్తిపరమైన భద్రత, ఆరోగ్య అంశాలపై ప్రభుత్వానికి సలహాలు, సూచనలు అంద జేయటానికి వీలుగా ఓ సలహా సంస్థను ఏర్పరచాలని కూడా ఈ బిల్లు ప్రతిపాదించింది. పని ప్రదేశాల్లో ఈ అంశాలన్నీ అమలయ్యేలా 'ఫెసిలిటేటర్లు' (ఇన్‌స్పెక్టర్లు కాదు) చూడాలని ముసాయిదా బిల్లు ప్రతిపాదించింది. పని ప్రదేశాల్లో ప్రమాదాల బారిన పడిన కార్మికుల కుటుంబాలకు నష్ట పరిహారాన్ని గురించి కానీ, తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకొనని యజమానులకు విధించాల్సిన దండనల గురించి కానీ నిర్దిష్టంగా ఈ ముసాయిదాలో ప్రతిపాదించ లేదు. నిర్ణీత కాలాల్లో కార్మికులకు నిర్వహించే వైద్య పరీక్షల ద్వారా రూపొందించే వైద్య నివేదికలను ఉపయోగించి కార్మికులకు హాని తలపెడతారు. కార్మికులకు లేదా ఉద్యోగులకు సంభవించే అనారోగ్యం లేదా అస్వస్థతకు పని ప్రదేశాల్లో పరిస్థితులే లేదా విపత్తులే కారణమని అంగీకరించకుండా, వైద్యపరంగా అసమర్థత ప్రాతిపదికన ఆయా కార్మికులు లేదా ఉద్యోగులను విధులనుండి తప్పించటమే జరుగుతుంది. యాజమాన్యమే బాధ్యత వహించి ఆ కార్మికులకు వేతనంతో కూడిన శెలవు మంజూరు చేసి విశ్రాంతి నిచ్చి, తగిన వైద్య సౌకర్యమందజేసి స్వస్థత చేకూర్చేందుకు తోడ్పడకుండా, అధిక ఉత్పాదకతను సాధించాలనే, కంపెనీ ఖర్చులు తగ్గించాలనే విధానాలను అమలు చేస్తున్న యజమానులు ఆటోమేటిక్‌గా వారిని ఉద్యోగాల నుండి తప్పించటమే చేస్తున్నారు. పని ప్రదేశాల్లో జరిగిన ప్రమాదాల్లో మరణించిన లేదా అంగవికలురైన కార్మికులు నిర్లక్ష్యం చేయబడుతున్నారు. భోపాల్ గ్యాస్ ప్రమాదంలో సంభవించిన విధంగా భద్రతా నియంత్రణలను పాటించకపోవడం, కార్మికుల ప్రాణాలపట్ల నిర్లక్ష్యం మొదలైన కారణాల ప్రాతిపదికన నిర్దిష్ట నష్టపరిహారాన్ని కార్మికులకు చెల్లించకుండా పట్టనితనంతో వ్యవహరిస్తున్నారు. పరిశ్రమలలో 'వర్క్ కమిటీలు' ఇప్పటికే ఏవిధంగా నిష్ఫలం చేయబడ్డాయో, దిగజారుతున్న పరిస్థితు లను, కార్మికులపై పెరుగుతున్న పనిభారాలను ఉపశమింపజేయటంలో ఎందుకూ కొరగాకుండా ఎలా మిగిలాయో మనకు తెలుసు. త్రైపాక్షిక వేదికలైన ఇండియన్ లేబర్ కాన్ఫరెన్స్ వంటి వాటికి సమయంలేని కారణంగా ప్రధానమంత్రి హాజరు కావడంలేదంటూ వారి చట్టాల ప్రకారం మొక్కుబడిగా అయినా హాజరు కాకుండా ఎగ వేయడాన్ని మనం చూస్తున్నాం. కేంద్ర ప్రభుత్వము, పారిశ్రామిక యాజమాన్యాలు ముసాయిదా బిల్లులో పొందు పరిచిన అంశాలు అమలు చేస్తాయని, ఈ అనుభవాల వెలుగులో ఎవరైనా ఎలా ఊహించ గలుగుతారు? ఫ్యాక్టరీ తనిఖీ అధికారులను నిష్ప్రయోజకులుగా మార్చివేసి, సంబంధిత చట్టాలను, వాటి అమలును పర్యవేక్షించి, నియంత్రించటాన్ని విఫలం చేసిన తర్వాత, 'ఫెసిలిటేటర్స్' అనబడేవారు

యజమానులను ఈ భద్రతా ప్రమాణాలకు తలొగ్గే విధంగా చేయగలుగు తారని ఎవరైనా ఊహించగలుగుతారా? చట్టాలు అనేకం వున్నా వాటి అమలు అనేదే ఇక్కడ సమస్య. ప్రతిరోజూ దేశంలోని అనేక పనిప్రదేశాల్లో యాజమాన్యాలు తమ కంపెనీ ఖర్చులు తగ్గించు కునేందుకు భద్రతా ప్రమాణాలను పాటించక పోవడం వలన, యాజమాన్యాల నేరపూరిత నిర్లక్ష్యం వలన వందలాదిమంది కార్మికులు దుర్మరణాల పాలవుతున్నారు. దీనిని కట్టడి చేయటానికి, యాజమాన్యాల ప్రమాదాల రూపంలో సాగించే ఈ హత్యలను అరికట్టటానికి ముసాయిదాబిల్లు ఏమీ మాట్లాడటం లేదు.

వేతనాల ముసాయిదా బిల్లు, దేశవ్యాపితంగా ఏకీకృత వేతనం గురించి చెబుతోంది. 1957లో భారత కార్మిక సదస్సు చేసిన సిఫార్సులపై ఆధారపడి కనీస వేతనాల సూత్రాన్ని నిర్ధారిస్తారా లేదా బి.ఎం.ఎస్ సూచించిన విధంగా ఒక కుటుంబ కనీస వేతనాన్ని ముగ్గురి నుండి ఆరుగురిగా పెంచి, లెక్కగడతారా అనేది తెలియరాలేదు. లింగభేదంతో సంబంధం లేకుండా, లేదా కాంట్రాక్టు, క్యాజువల్, కంటింజెంట్, అవుట్ సోర్సింగ్ వంటి వానితో సంబంధం లేకుండా సమానపనికి సమాన వేతన మివ్వాలనే దానిని మంత్రిమండలి ఆమోదించిందీ లేనిదీ తెలియదు. సామాజిక బాధ్యత, సంక్షేమం మొదలైన వానిని ఎత్తివేస్తూ వాని స్థానంలో 'సామాజిక బీమా' సూత్రాన్ని తెచ్చిపెడుతూ ప్రపంచబ్యాంకు ఆదేశించిన యుబిఐ సూత్రాని కనుగుణంగా ఈ ముసాయిదా చట్టాలు రూపొందించబడ్డాయని భావించటానికి అన్ని అవకాశాలు ఉన్నాయి.

మంత్రిమండలి ఆమోదించిన కార్మిక బిల్లు సారాన్ని పరిశీలిస్తే కార్మికుల పనిపరిస్థితులను, జీవన స్థితిగతులను మెరుగుచేసే ఇసుమంత ఆశకూడా కనిపించటం లేదు.

దేశంలో కార్మికులకు కనీసంగానైనా తోడ్పడే చట్టబద్ధ హక్కులు, రక్షణలనన్నింటినీ బడా పెట్టుబడిదారీవర్గ యాజమాన్య ప్రయోజనాలకోసం బాహాటంగా ఎత్తివేసేందుకు, కార్మికులను వారి ప్రయోజనాలను బలిపెట్టి యాజమాన్యాలు సౌకర్య వంతంగా, సులభంగా తమ వ్యాపారాన్ని కొనసాగించుకొనే వాతావరణాన్ని కల్పించటానికి, మనదేశాన్ని విదేశీ పెట్టుబడికి మరింత ఆకర్షణీయ ప్రాంతంగా మలిచే ఏకైక ఉద్దేశంతోనే మనదేశ పాలకులు, పాలకవర్గాలు ఈ రూపంలో ముందు కొచ్చారనేది స్పష్టం.

ooooo